

VİDADI

QOŞMA, GƏRAYLI VƏ BAYATILAR

DƏLİ KÖNÜL, GƏL ƏYLƏNMƏ QÜRBƏTDƏ

Dəli könül, gəl əylənmə qürbətdə,
Bir gün olur vətən deyib ağlarsan,
Yadlar ilə ömür çürür həsrətdə,
Bir gün olur vətən deyib ağlarsan.

Yaxşı gündə yarü yoldaş çox olur,
Yaman gündə heç bulunmaz, yox olur.
Yad ellərin tənə sözü ox olur,
Bir gün olur vətən deyib ağlarsan.

Mən görmüşəm bu qürbətin dadını,
Yanıb-yanıb çox çəkmişəm odunu.
Qəmlənirsən hər görəndə şadını,
Bir gün olur vətən deyib ağlarsan.

Oxuduqca qəmgin şeri-qəzəli,
Köhnə yaraların bir-bir təzəli,
Yada düşər keçən günün əzəli,
Bir gün olur vətən deyib ağlarsan.

Yada düşər bağçaların, bağların,
Ala qarlı, boz dumanlı dağların,
Qocalırsan keçər cavan çağların,
Bir gün olur vətən deyib ağlarsan.

Keçən günü bir-bir xəyal eylərsən,
Dolar qəm könlünə məlal eylərsən.
Gələndən-gedəndən sual eylərsən
Bir gün olur vətən deyib ağlarsan.

Hər məzara düşər olsa güzarın,
Yada düşər ata-ana məzarın.
Vidadi xəstə tək artar azarın,
Bir gün olur vətən deyib ağlarsan.

QATAR-QATAR OLUB QALXIB HAVAYA

Qatar-qatar olub qalxıb havaya,
Nə çıxıbsız asimana, durnalar!

Qərib-qərib, qəmgin-qəmgin ötərsiz,
Üz tutubsuz nə məkana, durnalar?

Təsbih kimi qatarınız düzərsiz,
Havalanıb ərş üzündə süzərsiz,
Gah olur ki, danə-xuriş gəzərsiz,
Gah düşərsiz pərişana, durnalar!

Ərz eyləyim, bu, sözümlün sağıdır,
Yollarınız haramıdır, yağıdır,
Şahin-şonqar sürbənizi dağıdır,
Boyanarsız qızıl qana, durnalar!

Əzəl başdan Bəsrə, Bağdad eliniz,
Bəylər üçün ərməğandır teliniz.
Oxuduqca şirin-şirin diliniz
Bağrım olur şana-şana, durnalar.

EY HƏMDƏMİM, GƏL Kİ, GEDƏR CAN DURMAZ

Bir baş çəkin dərdməndin halına,
Ərzə yazsın, qələm alsın əlinə.
Vidadi xəstədən Bağdad elinə
Siz yetirin bir nişana, durnalar!

Ey həmdəmə, gəl ki, gedər can durmaz,
Sənsiz tutmaz söyləməyə dillər hey.
Kəsilibdir, yoxdur səbrü qərarım,
Bir saətim olub uzun illər hey.

Heç bilmədim dövran necə dolandı,
Yandı cismim atəşlərə qalandı.
Könül şəhri gündən-günə talandı,
İndi oldu bir xərabə çöllər hey.

Həsretindən əlif qəddim büküldü,
Cismim bəndi yerbəyerdən söküldü,
Gözüm yaşı yol-yol oldu töküldü,
Üzüm üstədən axdı qanlı sellər hey.

Nə şirindir, məhəbbət tək zad olmaz,
Ölənətən könül ondan yad olmaz,
Müddətdir ki, məlul könlüm şad olmaz
Məgər əsməz dost kuyindən yellər hey?

Vidadi xəstəyəm günlər sanaram,
Dərd əhliyəm qəm hərfini qanaram,
Qəriblikdə yada düşər yanaram:
Aşna, yoldaş, yar, müsahib, ellər hey.

AYLAR, İLLƏR HƏSRƏTİNİ ÇƏKƏRDİM

Aylar, illər həsrətini çəkərdim,
Şükür yetdim vüsalına, sevdiyim!
Müştəqinəm, canı qurban eylərəm,
O xəttinə, o xalına, sevdiyim!

Eşqin elə bu könlümə fənd elər,
Danışdıqca göftarımı qənd elər,
Zülfün ilə hüsnün birdən bənd elər,
Xəyalımı xəyalına, sevdiyim!

Səndə vardır belə şənü şövkətlər,
Həsrətini çəkər mahi-tələtlər,
Sən bir xoş behiştən, qəməzən zinətlər,
Nə fərq elər əhvalına, sevdiyim!

Eşqin məni gündən-günə qeyr elər,
Səni sevən əlbəttə ki, xeyr elər.
Baş çıxarmış şükufələr seyr elər
O yaşıla, o alına, sevdiyim!

Səni mənə bəxş elədi zamana,
Yaxşı olan nəсіб olmaz yamana.
Vidadiyəm sinəm gəldi nişana,
Bir ox atdın iqbalına, sevdiyim!

EY HƏMDƏMİM, SƏNİ QANƏ QƏRQ EYLƏR

Ey həmdəmə, səni qanə qərq eylər,
Gəl tərəpətmə yaralanmış könlümü.
Ayrı düşmüş vətəninədən, elindən,
Həmdərdindən aralanmış könlümü.

Könül verdik hər bivəfa yadlara,
Hayıf oldu ömür getdi badlara,
Fələk saldı dürlü-dürlü odlara,
Şan-şan olmuş, paralanmış könlümü.

Qanlı yaşım gündən-günə bollandı,
Axdı-axdı sinəm üstə gölləndi,
Yenə qəm səməndin mindi yollandı,
Heç bilmədim bərələnməmiş könlümü.

Gözüm yaşı gündən-günə fərq etsə,
Eyb etməyin məni qanə qərq etsə,

Rövşən etməz yüz min günəş bərq etsə,
Bu möhnətdə qaralanmış könlümü.

Vidadi xəstəyəm çeşmim mərdümü,
Tərk elədim vətəni, yurdumu,
Çox təbibə şərh elədim dərdimi,
Heç görmədim çaralanmış könlümü.

KÖNÜL HƏSRƏT, CAN MÜNTƏZİR, GÖZ YOLDA

Könül həsrət, can müntəzir, göz yolda,
Əmr azaldı, və də keçdi san ilə.
Bir də könlüm istədiyini, gözlərim,
Görərəmmi ol şövkətlə, şan ilə.

İstəməyəm bu dünyanın malını,
Qovğasını, fitnəsini, alını,
Qəriblikdə bəkəslərin halını
Fikr elərəm, gözüm dolar qan ilə.

Mərdlər ilən göz ki, vəfadar olur,
Nakəslərə yoldaş olan xar olur.
Namərd odur yaxşı gündə yar olur,
Yaman gündə baxmaz, ötər yan ilə.

Mərd olanlar keçər külli varından,
Əl götürməz namusundan, arından,
Öləndən dönə bilməz yarından,
Meydan günü başın qoyar can ilə.

Daim haqdır Vidadinin deməyi,
Doğruların hərgiz itməz əməyi,
Hər kimin ki, mövla olur köməyi
Nə işi var sultan ilə, xan ilə.

EY MƏNİ QINAYAN, AĞLAMA, DEYİB

Ey məni qınayan, ağlama, deyib,
Ağlar yarı gedən bəs ağlamazmı?
İllər ilən həmdəmindən ayrılıb,
Xoş nigarı gedən bəs ağlamazmı?

Olmaya yanında yarı, cananı,
Puça çıxıb gedə ömri-cavanı,
Günbəgün əksilib şövkəti, şanı
İxtiyarı gedən bəs ağlamazmı?

Bəxt çönüb, çünki zəmanə dönüb,
Şadü xürrəm işi fəğanə dönüb,
Ömrünün gülzarı xəzanə dönüb,
Novbaharı gedən bəs ağlamazmı?

Ərz elərim sən xasların xasına.
Səbr eləyim mən bu dərdin hasına,
Göz yollarda, can gedincə ta sinə
İntizarı gedən bəs ağlamazmı?

Vidadi xəstəni gəl indi tanı
Hanı o sən görən şəklü nişanı,
Rəngü ruyi, cismi, taqəti, canı,
Küllü-varı gedən bəs ağlamazmı?

SEYRİ-GÜLŞƏN ETSƏN, EY GÜLÜZARIM

Seyri-gülşən etsən, ey gülüzarım,
Bülbül oxur, bağlar sədayə düşər.
Xəttinə baş əyər sünbül, bənövşə
Gül xaki-payinə fədayə düşər.

Xurşidim, xavərim, hilalım sənsən,
Şəkərim, şərbətim, zülalım sənsən.
Fikrim, zikrim, sözüm, xəyalım sənsən,
Haçan könlüm səndən cüdayə düşər.

Arizunu çəkir sahib-diləklər,
Dolanıb başına dönər fələklər.
Mədhin oxur ərş üzündə mələklər,
Hər biri bir türfə vidayə düşər.

Xəyalındır xəyalımın həyatı,
Dəhanın şəkəri, dilin nəbatı,
Cəmalın sədqəsi, hüsnün zəkati
Mənim tək binəva gədayə düşər.

İntizarın mən çəkərəm peyvəstə,
Könül pərişandır, xatir şikəstə,
İstər vüsalım Vidadi xəstə,
Üz xakə fərş eylər, duayə düşər.

AY AĞALAR, BİR NİGARIN ODUNA

Ay ağalar, bir nigarın oduna
Dəli könül yanə-yanə düşübdür.
Mən ki, düşüb bu hal ilə yanaram,

Nə səməndər, nə pərvanə düşübdür.

Açılıb cənnət tək camalın gülü,
Ötər çevrəsində şeyda bülbülü.
Bu gülşənin yasəmənini, sünbülü
Nə bir bağa, nə bostanə düşübdür.

Ləli-ləbi bənzər gövhər kanına,
Düzülüb gövhər tək dür dəhanına,
Siyəh tellər a buxağın yanına,
Xırda xallar zənəxdanə düşübdür.

Könül dost kuyinə etdikcə güzər,
Qanlı qəmzəsindən etməzmi həzər?
Çıxdı gözüm birdən eyelədi nəzər,
Gör necə kəsilməz qanə düşübdür.

Qaş, gözü durub qanın almağa,
Zülf tökülmüş din, imanın almağa,
Vidadi xəstənin canın almağa
Xət bir yana, xal bir yanə düşübdür.

ÇƏRXİ-FƏLƏK ZÜLMÜ ZİYAD EYLƏMİŞ,

Çərxi-fələk zülmü ziyad eyləmiş,
Hicran məni gündə döyər, ağlaram.
Ey yaranlar, sındırıbdır belimi
Möhnət yükü qəddim əyər, ağlaram.

Məni belə hər kim görə, bil, ağlar,
Dağ-daş yanar, ulus, oymaq, el ağlar.
Cismim sızlar, göz yaş tökər, dil ağlar,
Əz başıma yalnız məgər ağlaram?

Ey mənim tək göz yaşını saçanlar,
Qürbətlikdə cigər qanın içənlər,
Fikr etdikcə cümlə bir-bir keçənlər
Yadə düşər, yanar cigər, ağlaram.

Hayıf oldu o dövranlar, o dəmlər,
Gəldi, keçdi yar, müsahib, həmdəmlər,
Bərhəm olur dərdlər, qəmlər ələmlər,
Bir-birinə gündə dəgər, ağlaram.

Çərxi-fələk, mən ha köçdüm yurdundan,
Ayrı düşdüm qoşunumdan, ordumdan,
Vidadiyəm, aləm tanır dərdimdən,
Əgər ağlamanam, əgər ağlaram.

YENƏ YAD EYLƏDİM KEÇƏN GÜNLƏRİ

Yenə yad eylədim keçən günləri,
Axdı gözlərimdən qan gedər oldu,
Bihuş oldum, nitqim, səbrim, qərarım
Çıxdı bu cismimdən san gedər oldu.

Dil necə ağlayıb çəkməsin zarı,
Hər gün artar bir dərmansız azarı.
Elə kasad oldu könül bazarı
Sanasan şəhrindən xan gedər oldu.

Ey könül, pozuldu rəngi-alların,
Tər sima, xoş bədən, xəttü xalların,
Şirin göftarların, dür xəyalların,
Atəşi-hicranə yan gedər oldu.

Hanı ol əzəlki nazü rifətlər,
O qəddü qamətlər, hüsni-surətlər,
Gedərmiş mərdümdən qədrü hörmətlər
Elə ki, şövkətü şan gedər oldu.

Ey Vidadi xəstə, noldu bazular,
Düşdü qələm, itdi gözdən yazılar.
Hümmət edin, yar, müsahib, qazılar
Yüz min həsrət ilə can gedər oldu.

EY FƏLƏK, ƏLİNDƏN DAD ETMƏYİMMİ

Ey fələk, əlindən dad etməyimmi,
Sən məni dərdə bac eyləmədinmi?
İtirdin gözümdən yarı-həmdəmi,
Taydan-tuşdan ixrac eyləmədinmi?

Qəvvas olub eşq bəhrin üzərkən,
Sevda səməndini minib gəzərkən,
Özgələrin əyrisini düzərkən,
Öz işimdə qıyqaç eyləmədinmi?

Mən necə səbr edim ha belə dərdə,
Canü cismim oldu sağ ikən mürdə,
İşim saldın hər nakəsə, namərdə
Onlara məni möhtac eyləmədinmi?

Gündən-günə dərdim oldu ziyada,
Axırda ömürüm getdi bərbada,
Keçən günlər bir-bir düşdükcə yada

Əşkimi pürəmvac eyləmədinmi?

Gör necə düşübdür Vidadi xəstə,
Nitqi lal olubdur, zəbanı bəstə,
Qəm ləşkəri durub dəstəbədəstə
Könül şəhrin tarac eyləmədinmi?

GECƏ-GÜNDÜZ ODA DÜŞÜB YANARAM

Gecə-gündüz oda düşüb yanaram,
Siyah telli bir sonanın ucundan.
Nə dil deyə bilir, nə qələm yazır
Hər nə ki çəkmişəm onun ucundan.

Qəm ki, gəlir mənə firqəbəfirqə,
Nə Məcnun çəkibdir, nə görüb Vərqə;
Neçə mərdümləri vermişəm qərqə
Çəşmindən tökülən qanın ucundan.

Nə xoş olur eşq əhlinin bu halı
Şəmə yana pərvanənin misalı,
Gəldikcə xəyala yarın xəyalı
Yanar odlar düşər canın ucundan.

Könül düşüb hər havadan enərmiş,
Şişə tək hər nə dəgsə sınırmış,
Səməndər tək özbaşına yanarmış
Hicran günü can cananın ucundan.

Bivəfa dünyada, dəhri-fənada,
Fələk məni yetirmədi murada.
Vidadi xəstəyəm, ömrümü bada
Verdim axır bu sevdanın ucundan.

YENƏ BİR LEYLİVƏŞ YARA DİL VERDİK

Yenə bir leylivəş yara dil verdik,
Könül Məcnun tək divanələnmış,
Atəşi-eşqindən dil kəbab olmuş,
Dolanır, çövrünür pərvanələnmış.

Apardı aqlımı bir ahu gözlü,
Bir bənövşə buylu, bir lələ üzlü,
Bir şirin göftarlı, bir şəkər sözlü
Ağzı sədəf, dişi dürdanələnmış.

Düşübdür xəyalım yarın ruyinə,

Can quşu bənd olub zülfü muyinə,
Salıbdır meylini yarın kuyinə,
Əqlü huşum məndən bigənələnmiş.

Ta ki, xəbər gəldi xublar şuxundan,
Əl çəkdim cahanın varü yoxundan.
Qəmzə xəncərindən, müjgan oxundan
Cigər parə-parə, dil şənələnmiş.

Vidadi xəstəyəm, ey gözüm sağı,
Artıbdır sinəmin düyünü, dağı,
Bir qənzəsi qanlı, hərəmi, yağı
Çapdı könlüm şəhrin, virənələnmiş.

XƏSTƏ DÜŞDÜM, GƏLƏN YOXDUR ÜSTÜMƏ

Xəstə düşdüm, gələn yoxdur üstümə,
Qərib öldüm, bikəs öldüm, yad öldüm,
Xəbər olsun yaranıma, dostuma,
Qərib öldüm, bikəs öldüm, yad öldüm.
Ey sevdiyim, səndən qeyri kimim var,
Gəl üstümə, aman öldüm, dad öldüm.

Xırdacalar yığıldılar yanıma,
Fikr elədim odlar düşdü canıma,
Başdan belə yazılıbdır şanıma,
Qərib öldüm, bikəs öldüm, yad öldüm.
Ey sevdiyim, səndən qeyri kimim var,
Gəl üstümə, aman öldüm, dad öldüm.

Dərdim çoxdur, birin doğru sanan yox,
Məgər bunda qəm hərfini qanan yox?
Bir ah çəkib cigərindən yanan yox,
Qərib öldüm, bikəs öldüm, yad öldüm.
Ey sevdiyim, səndən qeyri kimim var,
Gəl üstümə, aman öldüm, dad öldüm.

Ağla, didəm, qanlı yaşın sel olsun,
Söyləməyə gizli dərdin dil olsun.
Kimim vardır qohum-qardaş, el olsun,
Qərib öldüm, bikəs öldüm, yad öldüm,
Ey sevdiyim, səndən qeyri kimim var,
Gəl üstümə, aman öldüm, dad öldüm.

Vidadiyəm, təbib dərdim bağlamaz,
Sinəm başın düyünləməz, dağlamaz,
Yad yığılar, sərin baxar, ağlamaz.
Qərib öldüm, bikəs öldüm, yad öldüm,
Ey sevdiyim, səndən qeyri kimim var,

Gəl üstümə, aman öldüm, dad öldüm.

**EY DƏHANI ŞƏKƏR,
LƏBLƏRİ BADƏ!**

(Təcnis)

Ey dəhani şəkər, ləbləri badə,
Gün camalın eşq əhlinə ayinə.
Üzün gördü şeyda könül məst oldu,
Nə hacət ki, həsr olunca ayinə

Səni məndən, məni səndən sanaram,
Tanrı üçün uzaq tutma sən aram
Vüsalından ayrılalı sanaram,
Yetə bilməm həftəsinə, ayına.

Sənsiz mənə dolandıqca sal, sənə,
Əşkim dərya, cismim oldu sal sənə.
Nolur niqabını üzdən salsənə
Günəş göydə səcdə qıla, ay enə.

Neçin kəsdin sinəm üstən ayaqlar,
Üzün göstər, sərməst olsun ayıqlar.
Həsrət çeşmim, qan-yaş tökər, ay ağlar,
Gördüm ola bir də üzün, ayə, nə?

Vidadiyi-xəstə oxu miyandır.
Qur sən tər sadağın oxumu yandır.
Kim hüsnün kitabın oxumayandır.
Nə bilir ki, hədis nədir, ayə nə?

**SƏBA, ƏHVALIMI
BİR-BİR**

Səba, əhvalımı bir-bir
Varıb ol yarə ərz eylə.
Qəmü dərdi-dilim şərhin
Deyib, dildarə ərz eylə!

Gedərsən kuyinə yarın,
O qəddi-sərvrəftarın,
Fəğanın bülbülü-zarın
Güli-gülzarə ərz eylə!

Desən mən zarü giryandan,
Vücudi, bağı büryandan,
Dəmadəm tiği-hicrandan
Ciyər sədpərə, ərz eylə!

Səba, gəl seyri-gülzar et,
Gülü reyhanı bidar et
Təbibə dərdim izhar et,
Qəmi qəmzarə ərz eylə!

Vidadi xəstə bimarın,
Bəlayi-əşqdən zarın,
Sözün müştəqi-didarın
Yetir cananə, ərz eylə!

KÖNÜL SƏBRÜ QƏRAR ETMƏZ

Könül səbrü qərar etməz
Gədər yar olmayan yerdə,
Məhəbbət payidar olmaz
Vəfadar olmayan yerdə.

Vəfa qıl bir vəfadarə,
Ulaşma hər biiqrarə,
Mətəin atma bazarə
Xiridar olmayan yerdə.

Mənim həmrazü həmdərdim
Deyim hər bədnüma gördüm.
Hünər kəsb eyləməz mərdüm
Namus, ar olmayan yerdə.

Xuda, sən saxla gəl fərdi,
Çətindir yalqızın dərdi.
Pərişanlıq tapar mərdi
Havadar olmayan yerdə.

Dila, laf etmə mütləqdən,
Düşərsən zülmə nahəqdən,
Neçin mərdüm dönər həqdən
Bir azar olmayan yerdə?

Gəl ey könlü olan rövşən,
Qəbul et bu sözü məndən,
Necə məğdur olur məskən
Gülə xar olmayan yerdə.

Könül dünyada yar istər,
Olubdur biqərar istər,
Vidadi xəstə var istər,
Haçan yar olmayan yerdə?

VAQIF, NƏ TEZ SƏNƏMLƏRDƏN ƏL ÇƏKDİN!

Vaqif, nə tez sənəmlərdən əl çəkdin,
Birin bir inəyə qiymət eylərsən?
Hələ sonra keçiyə də enərsən,
Alsa müştəriyə minnət eylərsən.

Puç olsun qocalıq, gördün ki, necə,
Bir pulca xublara gəlməzmiş vecə,
Gündüz fikr etdiyin baş tutmaz gecə,
Tamam puçdur hər nə söhbət eylərsən.

Xublar işində ki, qiyqac olursan,
Onların təninə amac olursan,
Sən ki, alığa da möhtac olursan,
Əbəs yerə neçin zəhmət eylərsən.

İşin ki, düşübdür Arayatıya,
Oğul da olsa, dəxi baxmaz atıya,
Birin də mən allam örkən-çatıya,
Əgər qayıрмаğa möhlət eylərsən.

Sifariş etmişdin qələbəyiyə
Ki, sən göz-qulaq ol bizim dəyiyə,
Müştərini doldurubdur pəyiyə
Necə ki, keyfindir ləzzət eylərsən.

Demədimmi alma ağ dəyənəyi,
Danadan, buzovdan etmə hənəyi,
İndi nə çox istəyibsən inəyi.
Hələ sonra daha şiddət eylərsən.

Dovtələb oluban gedibsən xandan,
Öluncə çıxmanam ta Gülüstandan.
İnşallah çalışsan habelə candan
Hər nə desən, bil, aqibət eylərsən.

Bir igidsən, işlərinə daim ol,
Demənəm ki, qəflət eylə, naim ol,
Xan buyuran qulluqlarda qaim ol,
Gör düşməyə nə həqarət eylərsən.

Əgər allah xana verə nüsrətlər,
Zayə olmaz heç çəkdiyən zəhmətlər,
Başa gəlir eylədiyən niyyətlər,
Gər sidq ilə nəngü qeyrət eylərsən.

Quşçu Namazəli yeyib-yatmasın,
Daim sözün məsləhətə qatmasın,
Çox da özün hər meydana atmasın,

Qəfil o igidi xiffət eylərsən.

Bizim Abdullahın vardır qədəmi,
Onun da ha indi gəlibdir dəmi,
Genə qoymaz o Gəncədə adəmi,
Əgər ki, sən bir işarət eylərsən.

Baqqal ilən Əli müştəğındadır,
Molla Səfərəli fərağındadır.
Xeyri olsun hər kəs yığnağındadır,
Onlar ilən zövqü işrət eylərsən.

Hərgiz olmaz haq gölünün fənası,
Əskik olmaz yaşıl başlı sonası,
Məhşərətən qaim olsun binası
O məscid ki, doğru imrət eylərsən.

Biz də təşrif buyurmuşduq bağatan,
Eşitdik gəldiyin N əsib ağadan,
Mən ha bilməz idim ta bu çağatan,
İndi bildim hünər, cürət eylərsən.

BAYATILAR

Şam yanar a yağ ilə,
Gəl, gözüm, əyağilə,
Gəldi Vəli başına,
Gəlməyən ay ağla.

Vəliyəm qanad ilə,
Üz tutdum qan adilə,
Xəyalım gedən yerə.
Quş getməz qanadilə.

Vəliyəm, ay Qazağlar,
Dərd sızlar, ay göz ağlar,
Tülək tərən yurduna
Qonmasın ay qaz, ağlar.

Vəliyəm, sənə dilə,
Üz dutdum sən adilə,
Dövrən mənə zülm etdi,
Gəlmişəm sana dilə.

QƏZƏL VƏ MÜXƏMMƏSLƏR

HƏR SƏHƏR BAD ƏSƏR,

ARIZİ-CANANƏ DƏYƏR

Hər səhər bad əsər, arizi-cananə dəyər,
Toxunur sərvə gəhi, gah gülüstanə dəyər.

Olmasa qabil əgər dəhr cəfa verməz ona,
Təm biləzzət olanda necə dəndanə dəyər.

Şəm gər yansa savadi-şəb üçün heyf olmaz,
Şöləsi çünki onun arizi-cananə dəyər.

Söhbəti-nakəsü namərd həmin söhbət imiş,
Tut ki, bir mərd ətəyin dövləti-xaqanə dəyər.

Sən ki, bir mərdin ucundan nə bəla çəkdi isə,
Vəsli-didari onun rəhməti-qüfranə dəyər.

Mən ki, meydani-bəla içrə sərim top edərəm,
Ta düşər əldən-ələ axırı çövkənə dəyər.

O nə qəmdir oda bir mərdin ucundan yanasan,
Verəsən canını bir canə ki, min canə dəyər.

Canımı atəşi-qürbətdə belə yandırırım,
Necə şəmə dolanıb hər gecə pərvanə dəyər.

Nə qədər olsa qoca gərçi Vidadi xəstə
Yenə Vaqif kimi, əlbəttə, yüz oğlanə dəyər.

BİLİRSİZ, VAQİFA, KİM ŞÖVQİMİZ DİDARƏ ÇOXDANDIR

Bilirsiz, Vaqifa, kim şövqimiz didarə çoxdandır,
Nə çarə, eyləməz dövran vüsalə çarə çoxdandır.

Pərişandır könül, zülfü pərişanlar həvasında
Bu sevdədə olubdur mürği-dil avarə çoxdandır.

Təbibə, ta ki, düşdük çün həzər rəncuri-eşq olduq,
Mühəssəl yetmədi bimarimiz timarə çoxdandır.

Qərəz canana mətləb can isə inkarımız yoxdur,
Verib can-baş yolunda, durmuşuq iqrarə çoxdandır.

Vidadi xəstə kim, düşmüş səadətlər sücudindən,
Bəli Sənani-dil ta bağlanıb zünnarə çoxdandır.

SƏN TƏK, EY GÜL, DEMƏ GÜL GÜLZARƏ GƏLMİŞ, GƏLMƏMİŞ!

Sən tək, ey gül, demə gül gülzarə gəlmiş, gəlməmiş,
Şəhr ara hüsnüncə namə barə gəlmiş, gəlməmiş.

Dəmbədəm, ey gülbədən, şirin dəhən, şəhdü şəkər,
Ləli-ləbin ləhcəyi-göftarə gəlmiş, gəlməmiş.

Eylədim təhqiq kim qövsi-qaşın tək növnəhal
Hüsn bağındə qədin rəftarə gəlmiş, gəlməmiş.

Demə kim üşşaq qanın tökməyə qəmzən kimi
Qatilü cəllad tək xunxarə gəlmiş, gəlməmiş.

Çün dəva yox eşq dərdinə nə fərq eylər təbib,
Bu Vidadi xəstəyi-biçarə gəlmiş, gəlməmiş.

NECƏ GÖZ SƏN TƏK GÖZƏL DÜNYADƏ GÖRMÜŞ, GÖRMƏMİŞ!

Necə göz sən tək gözəl dünyadə görmüş, görməmiş,
Böylə məqbulü müzəlləf sadə görmüş, görməmiş.

Bavər etmən, ey mələklər sərvəri kim, bir bəşər
Səncə bu xubluqdəvü simadə görmüş, görməmiş.

Sanma qılmış teyi-gülzari-çəmən bülbül-həzər
Qamətin tək sərv-i-xoş azadə görmüş, görməmiş

Ey gözüm saqi, xəyal etmə bu bəzmin rindəsi
Şərbəti-ləli ləbin tək badə görmüş, görməmiş.

Kimsə yox aləmdə mütləq bu Vidadi xəstə tək
Bir əsiri-dərdi-eşq iftadə görmüş, görməmiş.

SANMA, EY DUST, SƏN TƏK AFƏT CANƏ OLMUŞ, OLMAMIŞ!

Sanma, ey dust, sən tək afət canə olmuş, olmamış,
Gözlərin tək nərgisi-məstanə olmuş, olmamış.

Demə kim görmüş cahan şəmi-cəmalın tək çıraq,
Ya ona canım kimi pərvanə olmuş, olmamış.

Sürmə mən Məcnunu qapından, ey Leyliyi-dəhr,
Dərgahında nola bir divanə olmuş, olmamış?

Olmadı bir gün, Vidadi xəstə, giryan olmadın,
Kimsə onu görmədi xəndanə olmuş, olmamış.

NİGARA, ZÖVQİ-HÜSNÜNDƏN Kİ, HƏRDƏM İTTİFAQ ARTAR

Nigara, zövqi-hüsnündən ki, hərdəm ittifaq artar,
Fəraqından gəlir min qəm, qəmindən min fəraq artar.

Nə qafilsən ki, mütləq ahi-dilsuzim əsər qılmaz,
Sədayi-naləmə aləmdə munca göz-qulaq artar.

Məni gər məst edibsən, saqiya, xoş halim ondandır,
Dolandırdıqca cami-eşq dövründə əyaq artar.

Qorəz cövrin ziyadi-tərki-eşq isə füzun eylə,
Cərahət qalib olduqca təbibə iştiaq artar.

Vidadi xəstəyəm məşhur halim dövrü-hüsnündə
Vəli yüz şükür ki, can əksilir eşqi-məzaq artar.

EY SƏBA, GƏL BİR XƏBƏR VER CANƏ, CANAN XANDADIR?

Ey səba, gəl bir xəbər ver canə, canan xandadır?
Şəhri-könlüm oldu viran, ona sultan xandadır?

Bir pəripeykər, mələkru, cismi nazik, simvəş,
Qaməti sərvü sənubər, hüsni-taban xandadır?

Ağzı püstə, dişləri dür, dili şəkkər, ləbi bal,
Xali hindu, çeşmi cadu, tiri-müjgan xandadır?

Qaşları hilalə bənzər, türresi ənbərfəşan,
Zülfü sünbül, buyi gül, gül xətti reyhan xandadır?

Ey fələk, aləmdə düşmüş böylə canandan cüda,
Gör Vidadi xəstə tək sən bir didərgin xandadır?

MƏNƏ BİR ŞUXÜ ŞİRİN DİLRÜBA BİR PİRƏHƏN TİKMİŞ

Mənə bir şuxü şirin dilruba bir pirəhən tikmiş,
Sanasan nəqşi-qüdrətdir əcəb türfə həsən tikmiş.

Tamaşa eylədim üstündə heç əl gəzməmiş guya
Çəkib bir surə öz cismi kimi nazik tikən tikmiş.

Bilir hər kəs, çıxar xoş nazik işlər nazəninlərdən,
Bəli, bir lalə üzlü, sərviqəd, nəsrinbədən tikmiş.

Uzaqdır, ey həbibim, böylə iş naəhl olanlardan,
Yenə bir dərdmənd, eşq əhlinin qədrin bilən tikmiş.

Nə xoş olmuş Vidadi xəstənin əhvalına vaqif
Ki, səy etmiş bilib onu, bir əhvalə yetən tikmiş.

GƏRÇİ YÜZ MİN ALƏM İÇRƏ VAR YARINDAN CÜDA

Gərçi yüz min aləm içrə var yarından cüda,
Heç kəs mən tək deyil pərvərdigarından cüda.

Dərdü möhnətlər xərab etmiş xəyalım xanəsin,
Olmadı ayineyi-dil qəm-qübarından cüda.

Eyləmiş rövşən qəmər hicrə fəraq iftadəsin
Cümlə yarından cüda, həm külli-varından cüda.

Sorsa yar əhvali-dil gör bir necə söylər səba,
Canü tən bitab, dil səbrü qərarından cüda.

Bir bəlakeş görmədim düşmüş Vidadi xəstə tək
Aşınavü həmdəmü həm dostü yarından cüda.

DEYİBSİZ YƏNİ GƏLLƏM GƏLDİ BİR BELƏ XƏBƏR, VAQİF!

Deyibsiz yəni gəlləm gəldi bir belə xəbər, Vaqif,
Xilaf idi bu sözlər bəs, peşimanmı məgər Vaqif?

Bilirdim mən fələk verməz visalə çox da üz, amma
Bizi saldı əzabi-intizarə müxtəsər Vaqif.

Bu gün danla demə, dövrən deyildir bir qərar üzrə,
Sən ondan ta olunca vaqif, ol səndən keçər, Vaqif!

Məcalın var ikən ol yarü həmdərdir güzar eylə,
Könül qəmdən açar, yaxşı olur seyrü səfər Vaqif.

Bilirsiz qövli-sünnət, bədi niyyət məhz vacibdir,
Hələ rəhm olduğu məlumunuzdur, mötəbər Vaqif.

Vətən yad eyləməzsiz gər turalım könlünüz quşdur,
Məgər qəti rəhmdən eyləməzsiz bir xəbər, Vaqif.

Fələk bərəksi-dövrən olduğundan bir nişandır bu
Vidadi xəstə tək düşmüş vətəndən dərbədər Vaqif.

**TUTMA, EY SAHİB-NƏZƏR,
MƏNDƏN NƏZƏR, DİVANİYƏM!**

Tutma, ey sahib-nəzər, məndən nəzər, divaniyəm,
Bu təhəyyürdən tutulmuş könlümün heyraniyəm.

Gər görürsən əqlü tədbirü fərasətdən cüda,
Bihünər sanma əbəs kim, eşqlə mərdaniyəm.

Canı canandan diriğ etmən, dili dildardən,
Navəki-qəmzə sevən, əbru kəman qurbaniyəm.

Məsti-cami-Cəm olub şürbi deyilsəm gərçi mən,
Tacü təxti-fərq ilə qəm mülkünün xaqaniyəm.

İzzü cah ilə mənim qeyr ilə yox davam vəli,
Mən Vidadi xəstəyəm, öz şəhrimin sultaniyəm.

**ÖLÜM HƏQDƏNDİR, ƏMMA NÖVCƏVAN
ÖLMƏK NƏ MÜŞKÜLDÜR**

Ölüm həqdəndir, əmma növcəvan ölmək nə müşküldür,
Gözündə hər muradı, tazə-can ölmək nə müşküldür.

Həvayi-eşq sərdə, xatirində vəsl sevdası,
Dilində əzbəri-yarü cinan ölmək nə müşküldür.

Tamaşayi-camalından nəzərlər olmaya xali,
Nizami-xəttü xalı xoşnişan ölmək nə müşküldür.

Kəlamı, nitqi, ləfzi xoş, dili şirin, üzü xəndan.
Qiyami-qəmətə sərvi-rəvan ölmək nə müşküldür.

Çəkə həsrət görənlər, görməyənlər arizusunda,
Ola dillərdə vəfi hər zaman, ölmək nə müşküldür.

Keçib peykan bağrından, düşüb məcruh sərgəştə,
Ola al qanına qəltan ölmək nə müşküldür.

Verə qürbətdə can, yanında yarü həmdəmindən yox,
Qala könlündə hər sirri nihan, ölmək nə müşküldür.

Təkəllümdən düşüb dil, tabü taqət qalmayıb canda,
Gözü yollarda qalıb bizəban ölmək nə müşküldür.

Tamam olmaz yüz il şərh eyləsəm bu dərdi-bidərman,
Qəribü bikəsü bixaniman ölmək nə müşküldür.

Neçə növrəs cəvani-sərəfrazından cüda, həsrət,
Vidadi, xəstə düşmək, natəvan ölmək nə müşküldür.

**ƏR LİBASIN GEYƏ HƏR RƏNGLƏ ZƏN,
MƏRD OLMAZ**

Ər libasın geyə hər rənglə zən, mərd olmaz,
Mərd hərçənd ki, zən öldürə, namərd olmaz.

Gər rəfiqin ola bidərd, dəvasız dərdidir,
Əhli-dildən gələ min zəxm, o bir dərd olmaz.

Gəzsə gər əhli-təmə, dəhri, yüz il sail olub,
Vaqifi-hikmət olub, mərdi-cahangərd olmaz.

Demə hər surətə bitəcrübə mərdüm göz ilə,
Bərg hər növ ki, gülşəndə bitər vərđ olmaz.

Qəm yemə, xəstə Vidadi, görüb ədana kəsir,
Haqqa ixlas ilə meydanə girən fərd olmaz.

**AH-AH, EY ÇƏRXİ-QƏDDAR, AH,
EY BƏDRUZİGAR!**

Ah-ah, ey çərxi-qəddar, ah, ey bədruzigar,
Künci-zülmətdə əcəb qoydun məni heyranü zar.

Yarı yox, dildarı yox, bir munisi, qəmxarı yox,
Gözdə nəm, xatirdə qəm, heyrətdə hərdəm dilfıkar.

Dəstü pa bəstə, bədən xəstə, şikəstə sərnigün,
Çeşmi giryan, cismi büryan, müztərib can biqərar.

Getdi taqət, nazü rifət, qədrü hörmət payimal,
Dərđi əfzun, əşk gülgün, bəxt gün-gün tirətar.

Neçə yüz daği-fəraq ilən Vidadi xəstəni
Tarmar etdin sən, ey gərduni-dun, ol tarimar!

**ŞƏHDABI-LƏBİN SAĞƏRİ-PEYMANƏ,
TƏK, EY DUST!**

Şəhdabi-ləbin sağəri-peymanə, tək, ey dust!
Dürđi-dəhənin höqqeyi-dürđanə tək, ey dust!

Gülzari-behişt tək açılıb rövzeyi-hüsnün,
Bimar gözün nərgisi-məstanə tək, ey dust!

Ol dəm ki, göründü gözümə şəmi-cəmalın,
Yandırdı məni şövq odu pərvanə tək, ey dust!

Fikr eylədi ahu gözünü xəstə Vidadi,
Düşdü yenə səhralara divanə tək, ey dust!

YANAR CİSMİM BU GÜN ATƏSLƏRƏ CANÜ CİGƏRDƏN ÇOX

Yanar cismim bu gün atəslərə canü cigərdən çox,
Olubdur dil müşəvvəş, bilməzəm hansı xəbərdən çox.

Açılmaz taleim sübhü, olubdur tirə əyyamım,
Salıbdır bəxtimi bu didəyi-dövrən nəzərdən çox.

Görüb əhvalımı tən etmə, ey tənərvəri-dövrən,
Həvayi-eşq ilə çox qissələr keçdi bu sərdən çox.

Demə, ey dil, cahanda yox mənim tək dəhr pəmalı,
Nə vardır ələmi-möhnətdə sən tək dərbədərdən çox.

Nəsibin, ey Vidadi xəstə, təqdiri-qəzadəndir,
Təhəmmül eylə, fikr et, görmə nöqsanın bəşərdən çox.

HƏBİBİM, TA SƏNİ MƏN SEVMİŞƏM ƏŞRAF ARASINDA

Həbibim, ta səni mən sevmişəm əşraf arasında,
Vücudum, atəşi-eşqin yanıbdır saf arasında.

Üzün görcək təhəyyürdən tutulmuş nitqimə baxma,
Tərəhhüm qıl, özün bir halə yet insaf arasında.

Qiyamın bir əlifdir aşiqin cəynü xəyalından,
Sevirlər can içində, ələmi ətraf arasında.

Qaşın bir nundur çəkmiş qəza nəqqası qüdrətdən,
Nəzərdə cümlədən baş yazılar əsnaf arasında.

Vəfa yoxdur, Vidadi xəstə, əsla nəslə-insanda,
Vəli bihudə bir sözdür deyirlər laf arasında.

YANAN EŞQ ATƏŞİNƏ QƏM YEMƏZ OL NARDƏN ARTIQQ

Yanan eşq atəşinə qəm yeməz ol nardən artıqq,
Ki, yaxmaz nari-düzəx atəşi-rüxsərdən artıqq.

Mənə munca təvəhhüm çox verirsən ruzi-məhşərdən,
Qiyamət varmı, ey vəiz, fəraqi-yərdən artıqq?

Ayağım kəsməzəm laf urşa min səg yar kuyində,
Nə surət göstərir ol, surəti-əğyardən artıq.

Dirilmən dərdi-əşqü möhnəti-didarsız bir dəm,
Olardır həmdəmin firqətdə yüz qəmxardən artıq.

Vüsali-yardən gər müddəi yüz müddəə eylər,
Vidadi xəstənin könlündə yox didardən artıq.

EY BADI-SƏBA, MƏNDƏN OL YARƏ SALAM EYLƏ

Ey badi-səba, məndən ol yarə salam eylə,
Dərdü ələmim bildir dildarə, salam eylə.

Görsən üzün ol mahın, bas bağına gərdun tək,
Dön başına yalvarə-yalvarə salam eylə.

Key bağı-behiştim, mən bir Adəmdim guya,
Düşdüm səri-kuyindən avarə, salam eylə.

Dərdü qəmi-hicranın hər ləhzə hücumundan
Axır ki, cigər oldu sədparə, salam eylə.

Gör xəstə Vidadinin dağı-cigərin söylə
Ol lalə rüxə, çeşmi-bimarə salam eylə.

ŞƏHA, MÜDDƏT CAHANI MƏN DƏ GƏZDİM, DƏRBƏDƏR GÖRDÜM

Şəha, müddət cahanı mən də gəzdim, dərbədər gördüm,
Tamaşa eylədim yaxşı-yamanı, xeyrü şər gördüm.

Görüb mərdümləri bitəcrübə, ey mərdüm, aldanma,
Məhəksiz bilmək olmaz qəlbini, çox simü zər gördüm.

Səxavət olmayan kəsdə şücaət feli-nadirdir,
Kərəmsiz kimsəni hər yerdə gördüm, bihünər gördüm.

Əkabirlərdə himmət, aşinalarda sədaqət yox,
Vəfa kuyin dolandım, mütləqa yox bir bəşər gördüm.

SÖYLƏ CANANA, SƏBA, HALIM PƏRİŞAN OLDU, GƏL!

Söylə canana, səba, halım pərişan oldu, gəl!
Çıxdı can, syd etmədi hər necə dərman oldu, gəl!

Qasidi-bisidqə aldanma, yetir, hal özgədir,
Türlə şivənlər qopub üstümdə əfğan oldu, gəl!

Enmədən sinə vücudum, doldu qəbrim qan ilə,
Gördüyün nazik bədən xak ilə yeksan oldu, gəl!

Rəxti-tərdən incinən tən həmdəm olmuş mar ilə,
Üz tutub qarıncalar yollara karvan oldu, gəl!

Gördüyün zahir ələm tək şənü şövkət sahibi
İndi pəjmürdə düşüb torpağa, pünhan oldu gəl!

Neçələr giryan olubdur bu Vidadi xəstə tək,
Didələr giryan olub çaki-giriban oldu, gəl!

GƏL, EY VƏHDƏT QƏZALI, SƏN BU SƏHRADƏN NƏ İSTƏRSƏN?

Gəl, ey vəhdət qəzalı, sən bu səhradən nə istərsən?!
Xəyalın həmnəşin oldu bu tənhadən nə istərsən?

Tutubsan surəti-Yusif, könül Misrində sultansan,
Vüsalın qiyməti keçdi Züleyxadən nə istərsən?

Sənin eşqin durur ruhum, bu zülfün əql gəncidir,
Apardın əqlimi, bəs ruhi-şeydadən nə istərsən?

Sən eşq əhlinə, ey zahid, mələmət etməyi tərək et,
Deyilsən sirrə vaqif, zöhdü təqvadən nə istərsən?

Vidadi xəstə, gəl ədnasüfət dünyayə meyl etmə,
Qıl əqlin var isə tərkin, bu dünyadən nə istərsən?

YENƏ NAŞAD KÖNLÜM BULDU YÜZ YERDƏN MƏLAL, AĞLAR

Yenə naşad könlüm buldu yüz yerdən məlal, ağlar,
Rəvan eylər iki gözdən dəmadəm əşki-al, ağlar.

Könül şəhbazını əldən uçurdum, taqətim getdi,
Düşüb pərvazə meyl etməz, sınıbdır pərrü bal, ağlar.

Mənəm o bağıbani-bağı-möhnət kafəti-dövran,
Yıxıb gülzari-ömrümdən necə tazə nihal, ağlar.

Sirişkimlə xəyalım yadigari-ruzi-firqətdir,
Budur, vəchi ki, onu saxlaram hər mahü sal, ağlar.

Əziza, qaldı həsrət həşrə tək didar didarə,
Kəsildi hər tərəfdən, yox bir ümmidi-vüsal ağlar.

Demən fəryadi-zarimdə əbəs dağlara ün düşmüş,
İtirmiş gözlərim səyyadi bir türfə qəzal, ağlar.

Çətindir can bədəndən cismi-tər yanından ayrılmaq,
Odur bu gündə düşdükcə, Vidadi xəstəhal ağlar.

NƏ MÜDDƏTDİR, GÖZÜM RAHİNDƏDİR, YARIM, SƏN SƏFA GƏLDİN!

Nə müddətdir, gözüm rahindədir, yarım, sən səfa gəldin!
Həbibim, sevgilim, yarım, nigarım, sən səfa gəldin!

Dili bülbül, ləbi mey, xali fülful, zülfləri sünbül.
Mələkxu, yasəmənbu, gülüzarım, sən səfa gəldin!

Yüzüm xaki-rəhində fərşdarəm, xoş qədəm basdın!
Şəhim, həm şəhriyarım, şəhsüvarım, sən səfa gəldin!

Xəyalım gülşəninə sayə saldın sərv qəddindən
Açıldı səbzələndi lələzarım, sən səfa gəldin!

Vidadi xəstə tək düşmüşdü biaram can sənsiz,
Vücodim, taqətim, səbrim, qərarım, sən səfa gəldin!

YARƏB, BU GEDƏN SƏRVI-SƏRƏFRAZ KİMİNDİR?

Yarəb, bu gedən sərv-i-sərəfraz kimindir?
İnsan bu surətdə olur az, kimindir?

Xəlq içrə ki, yoxdur belə məqbulü müzəlləf,
Meydani-gözəllikdə bu sərbaz kimindir?

Qaşı, gözü, əndamı, təməmə əl-ayağı,
Hər bir sümüyü başına yüz naz kimindir?

Munca ki, sərəpa bəzənib dürlü cəvahir,
Zərrin qəba, simü sərəndaz kimindir?

Tuş oldu sənə, xəstə Vidadi, bu əcəldir,
Yoxsa ki, nə sözdür belə şəhbaz kimindir?

NOVRUZİ-BAHAR OLDU, CAHAN TAZƏTƏR OLDU

Novruzi-bahar oldu, cahan tazətər oldu,
Rəf oldu ələmlər.
Dağıldı bu şadlıq xəbəri dərbədər oldu
Yandı oda qəmlər.
Qırx yeddi rəqəm sındı zimistan qələmindən
Fürsət gülə düşdü .
Meydani-tərəbdə bu nə türfə hünər oldu,
Sərf oldu kərəmlər.
Göydən yerə yağdı nə gözəl şəbnəmi-rəhmət
Bitdi gülü lələ.
Xoş nəğmələnb bülbüli-şeyda ötər oldu
Açıldı irəmlər.
Yüz həmdü sənə, maili-seyri-çəmən oldu
Şad oldu könüllər.
Bir mövsimi-güldür bu ki, həqdən nəzər oldu
Xoş gəldi bu dəmlər.
Ey xəstə Vidadi, bu gün etməzmi sənə rəhm
Sultani-zəmanə?
Bu eydi-mübarəkdə ki dünya xəbər oldu
Saçıldı dirəmlər.

AH KİM, GÖR NEYLƏDİ BU GƏRDİŞİ-DÖVRAN BU GÜN!

Ah kim, gör neylədi bu gərđişi-dövrən bu gün,
Eylədi bir növcəvanı xak ilə yeksən bu gün.
Oldular matəm tutub xəlqi-cahan giryən bu gün,
Getdi bu dari-fənadan döndü çün dövrən bu gün.
Rəkli xanın sevgili fərzəndi ol Livan bu gün.

Qopdu bir şivən sanasan çərxi-dövrən ağladı,
Dözməyib bu möhnətə canı olan qan ağladı.
Xaçpərəstlər hər nə var, cümlə müsəlman ağladı,
Necə dil tutsun deyim bir hal ilə xan ağladı,
Atəşi-əfğanə yandı, külli Gürcüstan bu gün.

Cəm edib dörd yanına Gurgin xan mirzalari
Bir-birilə danışır hər bir keçən sövdaləri,
Sındırıp düşmənləri, kor etdiyən ədaləri,
Yada düşdükcə çıxar fəryadü vaveylaləri,
Eylə sanır xəlqi-aləm qopdu bir tufan bu gün.

Bu müsibət məhşərində ol Dedunalı görün,
Zəxmi-naxun sinədə, üzde sirişk alı görün,
Fərş olub torpağa üz, bihuşü pamalı görün,
Naleyi-zarü fəğanı, böylə əhvalı görün,
Daş ola ağlar, necə tab eyləsin insan bu gün.

Qaldı onun necə həsrət tifli-nadan qızları,

Eyləyib xanı, Dedunalı ciyərqan qızları,
Kim görür əlbət olur giryanü suzan qızları,
Ağlasınlar cəm olub, şivən qurub xan qızları,
Tazələndi matəmi-Livan ilə Vaxtan bu gün.

Hər nə var təvadü əyan cümleyi-qullar tamam,
Ağlayıb göz yaş tökə, əfğan edə dillər tamam,
Yas tutub qarə geyinsin başətən ellər tamam,
Didələrdən dəmbədəm tökmək gərək sellər tamam,
Getdi onların sərindən sayeyi-Livan bu gün.

Neylədin, ey çərxi-dun, ol izzü rifət sahibin,
Fərdi-meydani-şucaət, şanü şövkət sahibin,
Novcəvani-pürhünər, mərdi-fütüvvət sahibin,
Sərnigün etdin yenə bir tacü dövlət sahibin,
Oldu onunçün pərişan, Hər tərəf, hər yan bu gün.

Sərbəsər yanmaq gərək dünya, bəli, Livan üçün,
Şükr edib səbr eyləmək lazım yenə ol xan üçün.
Kəm deyil, mərdümləri kim dideyi-dövrən üçün,
Həm özü lütfi-xudadır hər tərəf, hər yan üçün,
Etməsin həq başımızdan sayəsin nöqsan bu gün.

Bu bir atəşdir, buna dözməz çox ərlər, yandırır,
Endirir mürğü həvadən, balü pərlər yandırır,
Dağlar da tab eyləməz, səngü şəcərlər yandırır,
Bu müsibət doğrudur canü ciyərlər yandırır,
Həq bilir başdan-ayağa yandı gör Sevan bu gün.

GƏL ÇƏKMƏ CAHAN QEYDİNİ SƏN, CAN BELƏ QALMAZ

Gəl çəkmə cahan qeydini sən, can belə qalmaz,
Qan ağlama çox, dideyi-giryan belə qalmaz.
Gül vaxtı keçər, seyri-gülüstan belə qalmaz,
Hər ləhzə, könül, xürrəmi xəndan belə qalmaz,
Bir cam yetir, saqi, bu dövrən belə qalmaz,
Tən bir gün olur xak ilə yeksan, belə qalmaz.

Əzbəs bu camal ilə ki, canan ola fani,
Bu şivə ilə qəddi-xuraman ola fani,
Bu gərdəni-xoş, zülfi-pərişan ola fani,
Bu əhsəni-surətdə ki, insan ola fani,
Bir cam yetir, saqi, bu dövrən belə qalmaz,
Tən bir gün olur xak ilə yeksan, belə qalmaz.

Sultani-cahan olsa, gedər, canə inanma,
Bir gün pozulur, şövkəti divanə inanma,
Çün baqi-deyil, mülki-Süleymanə inanma,
Gər aqil isən, gərdişi-dövrənə inanma,

Bir cam yetir, saqi, bu dövran belə qalmaz,
Tən bir gün olur xak ilə yeksan, belə qalmaz.

Yüz mövsümi-xoş xürrəm olub illər açılsa,
Yüz lalə bitib susənü sünbüllər açılsa,
Yüz bağı-cahan tazələnib güllər açılsa,
Könlüm ki, açılmaz neçə müşküllər açılsa,
Bir cam yetir, saqi, bu dövran belə qalmaz,
Tən bir gün olur xak ilə yeksan, belə qalmaz.

Ah, aldı məni dərdi-fəraqü qəmi-həsərət,
Sərməstü xərab etdi yenə badeyi-heyrət,
Bir mehrü vəfa etməli yox kim ola rəğbət,
Fövt eyləmə, gəl var ikən əldə dəmi-fürsət,
Bir cam yetir, saqi, bu dövran belə qalmaz,
Tən bir gün olur xak ilə yeksan, belə qalmaz.

Fikr etsən əgər dəhrin işi bəhri-bələdir,
Bir dürri-girənməyəsi min canə bahadır,
Hər nəqşi bir ayineyi-isbati-xudadır.
Məqsudi-dü aləm yenə təhsili-rizadır,
Bir cam yetir, saqi, bu dövran belə qalmaz,
Tən bir gün olur xak ilə yeksan, belə qalmaz.

MÜSİBƏTNAMƏ

GƏL, KÖNÜL, BİR İBRƏT AL BU GƏRDİŞİ-DÖVRANƏ BAX

Gəl, könül, bir ibrət al bu gərdişi-dövrənə bax,
Cami-heyrətdən dəmi məxmər olub məstanə bax,
Tut təfəkkür damənin bir dəm dili-heyrənə bax,
Kimsəyə qılmaz vəfa bu dəhri-bipayanə bax,
Olma məmurinə rəqib, axiri virənə bax.

Bivəfadır, mülki-dünya malına aldanma çox,
İzzü cahü dövlətü iqbalına aldanma çox,
Tutma ümmid əqlü fəhm əhvalına aldanma çox,
Qövmü qardaşü rəfiq əqvalına aldanma çox,
Hər biri bir rəmz ilə səndən olur bigənə bax.

Şərhi bimümkün gəlib-getmiş cahana çox hüمام,
Hər biri əsrində bir sahibhünər, aliməqam,
Şah ola, istər gəda, divanə, ya əhli-nizam,
Yetməmiş məqsudinə aləmdə heç ərbabi-nam,
Cümləsin məqtul edib bu bisərü samənə bax.

Dinlə, ey tuğyani-möhnət, bir rəvayət söyləyim,
Didələr giryan edən şərhi-mələmət söyləyim,

Dərdi-bidərmanü daği-binəhayət söyləyim,
Bu sözə nisbət sənə gəl bir hekayət söyləyim.
Lütf edib qıl bir nəzər bu müxtəsər dəstanə bax.

Noldu gör ol sərveri-dövran, əmiri-möhtərəm.
Mənbəi-cudü səxavət, mədəni-lütfü kərəm,
Mərđi-meydan, əhli-ürfan, sahibi-tiğü qələm,
Ərseyi-rəfətdə guya kim, tikilmiş bir ələm,
Hakimi-Şirvan-Şəki, yəni Hüseyn xanə bax.

Şir-dil bir mərđ idi çox, şövkətü şəni əzim,
Səfşikən, ədafikən, şəmşirzən, bixovfü bim.
Sərveri-sahib həşəm, ətbai çox, mülki qədim,
Xoşnüma, xəndan liqa, şirin süxən, təbi həlim,
Neylədi, gəl gör, müqəddər hikməti-yəzdanə bax.

Haqpərəst, əhli-təvəkkül, pak dil, safi-cigər,
Baki yox heç kimsədən, cahü cəlalı biqədər,
Bilməmiş rəşkü həsəd insanı eylər dərbədər,
Bağlamış onunla kin əlavü ədna sərbəsər,
Saldılar hər rəng ilə dəva tutub böhtanə bax.

Hacı Əbdülqadirü Hacı Məhəmməd kinədar,
Saldılar yüz dürlü dəva, oldular ondan fərar,
Etdilər ol dəmdə Dar doqqazı səngər istivar,
Tapdı düşmən hər tərəf üz, oldu qovğa aşikar,
Buldular fürsət, tamami girdilər meydanə bax.

Kəndxudalar göndərib oğlilə çox and eylədi,
Etmədi bir sud hərçənd əhd-peyvənd eylədi,
Hacı Əbdülqadir ol dəm gör necə fənd eylədi,
Tutdu onların təmamın, yerbəyer bənd eylədi,
Verdi İbrahim xana, tez saldılar zindanə bax.

Gör nələr gəldi o dəm, Hacı Məhəmməd başına,
Tutdurub həm onu dəxi qoydu qələ daşına,
Qaldı bir il verdi can axir əcəl pürxaşına,
Böylədir hər kim olursa xain öz yoldaşına,
Getdi hər nə var isə mərđümliyi məccanə, bax.

Ol Qarabağ hakimi dövlətli İbrahim xan,
Əvvəlü axir onunla ta yaman idi, yaman,
Gördü fürsət gəldi, fəvt etmək deyil əqlə nişan,
Oldu Əbdülqadir ilə müttəfiq həm ol zaman,
Yığdılar bihədd ləşkər, car edib hər yanə bax.

Qıldı bu səriştədə hər hal ol səyü əmək,
Etmədi təqsir hər dəm verdi simü zər, yemək,
Gəldilər Carü Tala bəylər təmamı binəmək,
Keçdi yox cənglər aradan, tul olur şərh eyləmək,
Öldü əvvəl Hacı xan tək növcəvan fərzanə bax.

Çəkdi ümmə xanü Əhməd xan, Cöngətay çəri,
Hər biri Dağıstan içrə külli-ləşkər sərvəri,
Biləsinə necə başçı, cümləsi meydan əri,
Bir tərəfdən göndərib topxanə verdi ləşkəri,
Arxa durdu onlara valiyi-Gürcüstanə bax.

Eylədi hər bir qoşun gəldikə bir dürlü savaşı,
Hər tərəfdən qoydular can almağa meydanə baş,
Keçdi müddət, düşdü xalqa eylə bir qəhti-məaş,
Olmayıb bir böylə zillət mütləqa aləmdə faş,
Gəlməyib böylə müsibət Rumə, ya İranə bax.

Artdı qovğa üz verib hər ləhzə bir cəngü cidəl,
Elə kim gəlməz hesaba oldu məqtulü qital,
Gördü kim ol mərdi-meydani-bəla, ol pürməlal,
Günbəgün etməkdədir əyyam onu aşıftəhal,
Dəmbədəm salmaqdadır dövrən onu nöqsanə bax.

Fətəli xan yanına əzm etdi ol hicrət qılıb,
Neylədi ol mərd gör, əda ikən hörmət qılıb,
Çəkdi ləşkər biləsinə neçə yol qeyrət qılıb,
Etdi məyus onu həm iqbal, binüsrət qılıb,
Neyləsin insan əgər yar olmasa sübhanə bax.

Gah Ağası xan Şirvan hakimilə bir zaman,
Baş qoyub ə dayə qarşı atdılar meydanə can,
Eylə bir cəng etdilər kim, su yerinə axdı qan,
Hasili ol dərdiməndə vermədi nüsrət, inan,
Atəşi-meydanlara etdi özün pərvanə bax.

Döndü çün iqbalü dövlət gəlmədi pərva ona,
Olmadı hər yana üz tutdusa bir məva ona,
Hər nə var yarü müsahib oldular əda ona,
Hər tərəfdən verdilər qətl etməyə fitva ona,
Cümlə xunxarü nəməksiz ol Şəki, Şirvanə bax.

Gör necə döndü tamaşa qıl onun əqranına,
Aşkaravü nihan qəsd etdilər ta canına.
Duydu halı hər tərəfdən yığdı ləşkər yanına,
Olmadı, çün çarə yox haqdan işin imkanına,
Hər nə tədbir ilə səy etdisə ol mərdanə bax.

Cəm olub qətlinə onun bir neçə əşrarlər,
Bilməyən nanü nəmək, bihörmətü biarlər,
Ölməyə, öldürməyə bərk etdilər iqrarlər,
Cümlə öz əqvamü əqranı tamam xunxarlər,
Qövmü qardaşa inan, gəl, dostə bax, yaranə bax.

Bir günorta vaxtı xali buldular fürsət mægər,
Qalmamış getmiş dərinde hiç dərbandan bəşər,

Doldular ol xabi-qəflətdə yatarkən bixəbər,
Belədir təqdir "iza cəəl qəza əməl-bəsər",
Özgə fikrə düşmə çox, haqdan gələn fərmanə bax.

Çıxdı ta olcaq xəbər ə dayə qarşı bidirəng,
Bir zaman naçarü tənha eylədi şiranə cəng
Neyləsin, yox dəsti-bəxt, iqbalü nüsrət payi-ləng,
Hər tərəfdən üstünə yağdırdılar tiğü tüfəng,
Aqibət məcruh olub, qərq oldu əlvən qanə bax.

Etdilər sülh üzrə ol dəm bir neçə qövlü qərar,
Oldu razı, bildi yalan olduğun biixtiyar,
Saxlayıb bir həftə axır qətl edib məcruhü zar,
Küllü-varın etdilər taracü yəğma, tarümar,
Əhli-beyti cümlə düşdü növhəvü nalanə bax.

Əl qoyub cümlə fəsadə tikdilər şeytan evin,
Etdilər guya xərabə din evin, iman evin,
Açdılar babi-fəsad, bağladılar əhsan evin,
Qırdı öz övladını, yıxdı onun sübhan evin,
Hacı Qadir tək cahanın fitnəsi şeytanə bax.

Gəl yetər, ey zülmə rağib, səngdil, səxtciyə, r,
Munca xunriz olma, eylə zülmi-nahəqdən həzər,
Yadına gəlməz mægər ruzi-cəza, ey bixəbər,
Noldu, haqdan bir zaman şərm eylə, çıx şamü səhər
Guş edib məzlumlərdən ol gələn əfğanə bax.

Ah kim ta aləm olmuş, mehrü mahın mənzili,
Eyləmiş rövşən dili, ahi-siyahın mənzili,
Gəh düşər nisbət gədayə padişahın mənzili,
Gəhi şiri-nər yerin eylər rubahın mənzili,
Dövri-bərəksə nəzər qıl, çərxi-kəcgərdanə bax!

Kimsə qalmaz nikü bəd, ancaq qalır aləmdə ad,
Namurad eylər cahan, hər kim ki, istər bir murad,
Bu "Müsibətnamə" tarixin bil, ey fərrux-nihad,
İki yeddi, iki qırx olmuşdu min yüzdən ziyad,
Oldu mərhümü şəhid ol gövhəri-yekdanə bax.

Belədir dövrən işi, hər gündə bir al eyləmiş,
Aqili nadan ilə pəjmürdə əhval eyləmiş,
Üz verib namərdə, hərdəm mərdi pamal eyləmiş,
Ey Vidadi, gəl ki, bu heyrət məni lal eyləmiş,
Gör nələr qıldı fələk Müştəq tək insanə, bax.

VAQIFLƏ MÜŞAIRƏ

Vaqif

Ey Vidadi, sənin bu puç dünyada
Nə dərdir var ki, zar-zar ağlarsan?
Ağlamalı günün axirətdədir,
Hələ indi səndə nə var, ağlarsan?

Vidadi

Vaqif, nə çox yan baş-ayaq atarsan,
Mənə dersən nə bu qədər ağlarsan?
Sənin də başında məhəbbət beyni,
Əgər olsa, eylər əsər, ağlarsan!

Vaqif

Ta cəsədin cüda olmayıb candan,
Bil özünü artıq sultandan, xandan.
Qərblilik, ayrılıq nədir ki, ondan
Bu qədər çəkibən azar, ağlarsan?

Vidadi

Ağlamaq ki, vardır məhəbbətdəndir,
Şikəstə xatirlik mərhəmətdəndir.
Əsli bunlar cümlə mürüvvətdəndir.
Olsa ürəyində betər ağlarsan!

Vaqif

Say qənimət diriliyin dəmini,
Keçən həmdəmlərin çəkmə qəmini,
Əqlin olsun, sil gözünün nəmini,
Dəxi geri gəlməz onlar, ağlarsan!

Vidadi

Ağlamaq möminin əlamətidir,
Nəbinin dininin xoş adətidir,
Əgər bilsən həqqin kərəmətidir,
Ta gedincə nuri-bəsər ağlarsan!

Vaqif

Əlindən kəndini aldırən fələk,
İnəklərə buzov saldırən fələk,
Yarü yoldaşını öldürən fələk
Məgər səni boylə qoyar ağlarsan?

Vidadi

Neylərsən söyləmiş buzov-inəyi,
Bizimlə eyləmiş belə hənəyi,
Həzrətqulu bəyin ağ dəyənəyi,
Alıbsan əlinə məgər, ağlarsan.

Vaqif

Kimdir indi bu dövrdə ol adəm,
Pərisi yanından heç olmaya kəm,
Qaralırsan bulut kimi dəmadəm,
Ağ yağış tək yaşın yağar, ağlarsan!

Vidadi

Billəm çox uşaqsan, ürəyin toxdur,
Ləhvü ləhb ilə həvəsin çoxdur.
Qocalıq əsəri könlündə yoxdur,
Hələ sonra əqlin kəsər, ağlarsan.

Vaqif

Toy-bayramdır bu dünyanın əzabı,
Əqli olan ona gətirər tabı,
Sənin tək oğlana deyil hesabı,
Hər şeydən eyləyib qubar, ağlarsan.

Vidadi

Oğlan, sən uşaqsan, cavansan hələ,
Yenicə cisminə düşüb vəlvələ,
Tazəcə dəyənək alıbsan ələ,
Qayim tut ki, nagh düşər ağlarsan.

Vaqif

Bidəmağ olmaqdan nə düşər ələ,
Şükr eylə allaha, göz gülə-gülə!
Uşaq ha deyilsən tez-tez, habelə
Könlünün şişəsi, sınar, ağlarsan!

Vidadi

Uzaqdan bax, yaxşı fəhm et satirə,
Bu iş baxmaz heç könülə, xatirə,
İstər yüz il bu yollarda qatirə,
Bir gün yanar canü ciyər, ağlarsan.

Vaqif

Keçən işdən mərd igidlər pozulmaz,
Atalar deyiblər, tökülən dolmaz.

Qatıq üçün qışda ağlamaq olmaz.
İnşallah gələr bahar, ağlarsan.

Vidadi

Dövlətindən yetdik nanü nəməgə,
Düşdük indi cadü qatıq yeməgə,
Söz ki, çoxdur yeri yoxdur deməgə,
Əgər bilsən, ey bixəbər, ağlarsan.

Vaqif

İç qatığı, ye darının cadını,
.....
Neylərsən dövrünün dadlı zadını,
Sənə olur o zəhrimar, ağlarsan.

Vidadi

Ey mənə göstərən qatığı, cadı,
Onu yeyən tapar külli muradı,
Dünyanın sənə də ləzzəti, dadı,
Bir gün olar axır zəhər, ağlarsan.

Vaqif

Neçə ki, dirisən, ölü deyilsən,
Qocalıban yaylar kimi əyilsən,
Padişahsan əgər özünü bilsən,
Neçin olub candan bezar, ağlarsan.

Vidadi

Elə ki, taxıldı burnuna çeşmək,
Qocalıq əl verib dəxi nə şişmək,
Uşaqlar içinə düşər gülüşmək,
Sənin də acığın tutar, ağlarsan.

Vaqif

Yavuz çox qocalan bayatı sevər,
Gah öyünü, tək-tək özündən deyər,
Sən də yetişibsən o həddə məyər,
Beyninə bayatı uyar, ağlarsan.

Vidadi

Külli-Qarabağın abi-həyatı,
Nərmü nazik bayatıdır, bayatı,
Oxunur məclisdə xoş kəlimatı,
Ox kimi bağrını dələr, ağlarsan.

Vaqif

Müxəmməs deməyin seyrəklənibdir,
Bayatıda zehnin zirəklənibdir,
Qocalıbsan, qəlbin köyrəklənibdir,
İşdən, gücdən olub bekar, ağlarsan.

Vidadi

Gəl danışma müxəmməsdən, qəzəldən,
Şəri-həqiqətdən, mədhi-gözəldən,
Sənin ki, halını billəm əzəldən,
Elə deyib canan, dilbər, ağlarsan.

Vaqif

Yetmişdə ki, belə nəm gələ gözə,
Kəsməyə arasın baxmaya sözə,
Ol zaman ki, yaşın yetişər yüzə
Gəl, gör, onda nə bişümar ağlarsan.

Vidadi

Sarı Çobanoğlu gəlsin yanına,
Axund deyə canın qatsın canına,
Xanın şövkətinə, sənin şanına,
O yaxşı müxəmməs düzər, ağlarsan.

Vaqif

Nədəndi bənizin heç olmur duru,
Sovulub bostanın olubdur uru,
O zaman ki, sənə.
Gözlərin çanaqdan çıxar, ağlarsan.

Vidadi

Dərdlərinə dərman olmaz heç kəsin,
Əbubəkrə hərgiz yetişməz səsin,
Mitilin altında qalır nəfəsin,
Mürği-ruhun göyə uçar, ağlarsan.

Vaqif

Bir gün çəkər qabağına əzrail,
Deyər: ey kor bəndə, qəflətdən ayıl!
Görərsən bir qərib şəklü şəmail,
Ürəyinə qanlar damar, ağlarsan.

Vidadi

Əzrail ki, çəngəl çalar canına,
Çevrilib baxarsan hər bir yanına,
Ol zamanda sənin ah, əfğanına,
Nə bir gəlin, nə qız yetər, ağlarsan.

Vaqif

Onun çəngəli ki əzayə düşər,
Çaxnaşar cəsədin lərzayə düşər,
Tamam sümüklərin vay-vayə düşər,
Diriykən dərinini soyar, ağlarsan.

Vidadi

Axirət sözünü salma yadına,
Dürüst deyil mütləq etiqadına,
Məhşər günü kimsə yetməz dadına,
Fəryadın fələyə çıxar, ağlarsan.

Vaqif

Yanarsan təpədən çıxar tütünün,
Tutuşar boğazın, kəsilər ünün,
Hələ vardır bundan bətər pis günün,
Üqbayə edəndə səfər, ağlarsan.

Vidadi

Mömin olub qəlbin olsaydı səlim,
Bilərdin xudanın olduğun kərim,
Sənə kərəm eylər əzizü həkim,
Nə çəkərsən xovfü xətər, ağlarsan!

Vaqif

Çün gedərsən o qaranlıq dar yerə,
Qonşu olmaz çağıranda səs verə,
Bir kimsə tapılmaz qapından girə,
Görərsən dörd tərəf divar, ağlarsan.

Vidadi

Möminəm zikrimdir daim ilahi,
Uzaqdır könlümdən külli-mənahi,
Əfv olur möminin cümlə günahi,
Sənin də könlündən keçər, ağlarsan.

Vaqif

Zahir olur iki şəxsi-qəzəbnak,

Əllərində şeşpər, çapikü çalak,
Onları görəndə zəhrin olur çak,
Qutun qurur, nitqin batar, ağlarsan.

Vidadi

Münkir sözü, sual sözü, sin sözü,
Söz bir gərək nə danışmaq min sözü,
Dünya axirətdən belə din sözü,
Əlin yoxdur, bəs müxtəsər, ağlarsan.

Vaqif

Bu yanından çıxar o zalım şeytan,
Su göstərər səndən ta ala iyman,
Nə Ömər tapılar, onda nə Osman
Hər biri bir yanda batar, ağlarsan.

Vidadi

Məzarın, məhşərin həqdir cəhəti,
Məhrum qalmaz Məhəmmədin ümməti,
Sən ki, tərki edibsən tamam sünnəti,
Çox çəkərsən qəzəb, qəhər ağlarsan.

Vaqif

Çünki işin çəp düşübdür əzəldən,
Fayda olmaz işlədiyin əməldən,
Mələk verər dəftərini sol əldən,
Günahını bir-bir sayar, ağlarsan.

Vidadi

Mələklər ki, gələr sahib izzətdən,
Ayra mömini asi millətdən,
Görər ki, deyilsən əhli-sünnətdən,
Səni yolum-yolum yolar, ağlarsan.

Vaqif

O gündə ki, qaçar pədərdən püsər,
Gövdənə çulğaşar yalav sərbəsər,
Su verməz içəsən saqi-yi-kövsər,
Kabab təkəki bağrın yanar, ağlarsan.

Vidadi

Əvvəl Bübəkrdir peyğəmbərə yar,
Ömərdir islamı eyləyən izhar,
Osmani-Zinnureyn, heydəri-Kərrar,

Olarlar saqiyi-kövsər, ağlarsan.

Vaqif

Çün töhmət edibsən o həştü çara,
Əlin necə yetər sənin onlara,
Qapılarda dolanırsan avara,
Gör başına gələr nələr, ağlarsan.

Vidadi

Əbubəkrü Ömər, Osmanü Əli,
Cümlə həştü çəhar imamü vəli,
Nəmanü Şafei, Malik, Hənbəli,
Onları cəmiən gəzər, ağlarsan.

Vaqif

Ol zaman ki, qaynar kəllədə beyin,
İmam Əzəm danar sözün, hər şeyin,
Heç üzə mən baxa bilmənəm deyin,
Səni görcək gözün yumar, ağlarsan.

Vidadi

Allahın ki, heç çəkməzsən minnətin,
Tərk edibsən peyğəmbərin sünnətin,
Nə görərsən məsumların hörmətin,
Əgər ağlamazsan, əgər ağlarsan.

Vaqif

Həştü çəhar çün halını duyarlar,
Sanma səni öz halına qoyarlar,
Əvvəl onlar səni diri soyarlar,
Sümüyünü ta gömərlər, ağlarsan.

Vidadi

O zaman ki, məhşər xalqı durarlar,
Divan olub sorğu-sual sorarlar,
Əgər səni bu məzhəbdə görərlər,
Yerbəyer budayıb əzər, ağlarsan.

Vaqif

Demə ki, dadıma yetər Maliki,
Dərdə düşər səndən betər Maliki,
Qaçar ilim-ilim itər Maliki,
Yaşınıb bir yerdə yatar, ağlarsan.

Vidadi

Həşrədək qalarsan ahü zar ilən,
Həsret-ilən, çox-çox intizar ilən,
Kələz ilən, əqrəb ilən, mar ilən,
Ağzınadək qəbrin dolar, ağlarsan.

Vaqif

Çox kimsələr qıl körpüdən asılar,
Hənbəlinin qaravulu basılar,
Qorxusundan bir bucağa qısılar,
Dinə bilməz mat-mat baxar, ağlarsan.

Vidadi

Həsən Kaşinin ta başın kəsərlər,
Kəsib onu cəhənnəmdən asarlar,
Qızdırıb-qızdırıb oda basarlar,
Onu görüb əqlin çaşar, ağlarsan.

Vaqif

Şafeinin olmaz o qədər suçu,
Əvvəldən axıra ayrıdır köçü,
Gələr fəriştələr, amma bu üçü
Tutar bir-birinə çaxar, ağlarsan.

Vidadi

Şafeini imamlardan ayırma,
Ümmə xanı görüb riya qayıрма,
Bu sözləri ləzgi içrə buyurma,
Səni qalmıqlara satar, ağlarsan.

Vaqif

Qəbirdən ki, çıxıb gedərsən Şama,
O günlərin dönər toya, bayrama,
Əlin yetməz peyğəmbərə, imama,
Qiyamət başına qopar, ağlarsan.

Vidadi

Qapılarda çox toxuna-toxuna,
Ömərdən Osmandan gəzmə saxına,
Olarsız ki, heç qoymazlar yaxına,
Döyə-döyə öldürərlər, ağlarsan.

Vaqif

Əqlin olsun, on iki imama inan,
Fayda verməz sonra olmaq peşiman,
Yəqin bil ki, qurulacaqdır mizan,
Əməlin qarşında durar, ağlarsan.

Vidadi

İmamlar ha deyil sənin yoldaşın,
Olsaydı gözündə olardı yaşın,
Sən əqildə vardı neçə qardaşın,
Olur-olsun, sən müqərrər, ağlarsan.

Vaqif

Vaxtkən, dəli olma, gəl eşit məndən,
Gəzmə yalvar-yapış onlara gəndən,
Amma qorxun olsun Əbülhəsəndən,
Səni əzim-əzim əzər, ağlarsan.

Vidadi

Qulluq etməyibsən Əbülhəsənə,
Gələ, o günündə yar ola sənə,
Yetişməz dadına heç bir kimsənə,
Qalarsan naəlac, naçar, ağlarsan.

Vaqif

Axır sənin necə haldır, bu halın,
Hansı mətləbdədir fikrü xəyalın?
Vədə günü atın, qoyunun, malın,
Əgər doğmaz, əgər doğar, ağlarsan.

Vidadi

Çün sevməzsən atı, qoyunu, malı,
Eşitməzsən hərgiz bu qalmağalı,
Bəs nədir yığıbsan neçə əyalı,
Doğmaz şad olarsan, doğar ağlarsan.

Vaqif

Heç axtarma şahi-heydər Əlini,
İmami-hümamı tamam vəlini,
Yığ başına təpik atan dəlini,
Olar ki, bir-birin qırrar, ağlarsan.

Vidadi

Tanırsan Şəmkiqli dəli qazini,
Həsəni-Kaşini, Nəsir Tusini,

Tərki-sünnət olan tamam asini,
Görərsən duzəxə girər, ağlarsan.

Vaqif

İmam ki, iraqdır etiqadından,
Tamam bildiklərin çıxar yadından,
O zaman çəkilər ah nihadından,
Fəryadın fələyə çıxar, ağlarsan.

Vidadi

Olan peyğəmbərin doğru rahında,
Xuda saxlar onu öz pənahında,
Səni hər kim görər həq dərgahında,
Qatar qabağına qovar, ağlarsan.

Vaqif

Başına cəm olub əqlin yığılmaz,
O səbəbdən dərdin, qəmin dağılmaz,
Sənin malın buzov salıb, sağılmaz,
Hər kəs inəyini sağər, ağlarsan.

Vidadi

Şeytan ki, dünyada aldadır kimi,
Xoş gəlir o kəsə dünyanın dəmi,
Çox yığma başına huri, sənəmi,
Qafil özgələyə gedər, ağlarsan.

Vaqif

Cəhənnəmə getsin gedən həmdəmlər,
Olar üçün çəkmə sən munca qəmlər,
Keçən günləri ki, indi bu dəmlər,
Dəli könül əbəs anar, ağlarsan.

Vidadi

Göz neçin ağlayıb tökməsin nəmi,
Heyvan ha deyil ki, çəkməyə qəmi,
Əqlin olsa anıb yarü həmdəmi,
Leylü nahar, şamü səhər ağlarsan.

Vaqif

Həqqi-peyğəmbərə o çaryarə,
Tamam imamlara, həştü çəharə
Uymasan, yanarsan duzəxdə narə,
Kimsə olmaz sənə yavər, ağlarsan.

Vidadi

Nahaq yerə əhli-həqqə dəyənlər,
Peyğəmbərin doğru yolun əyənlər,
Azğın-azğın çaryarə söyənlər,
Çaqqal tək duzəxdə ular, ağlarsan.

Vaqif

Nə yaradır ürəyinin yarası,
Bu vaxtadək olmayıbdır çarası,
Uzun illər kəsilməyib arası,
Şamü səhər, leylü nahar ağlarsan.

Vidadi

Bir göz ki, ağlamaz həm tökməz yaşı,
Əlbəttə, xalidir beyini, başı,
Olmasa, yad eylər yarü yoldaşı
Hərdəm ki, yadına düşər, ağlarsan.

Vaqif

Ol qədər dolandın sağdan və soldan.
Dövlətli xanı da çıxardın yoldan,
Qoymadın ki, verə parçadan, puldan,
Səni xələt əhli tutar, ağlarsan.

Vidadi

Çox bulanma bu dünyanın qanına,
Vəfa yoxdur sultanına, xanına,
Danasını bir gün qoymaz yanına,
Bizim inək tək təpər, ağlarsan.

Vaqif

Dünya işində ki, qoçaqsan, qoçaq,
Ölüdən qıvrıqsan, diridən qaçaq,
Bir gün sağ olursan, yeddi gün naçaq,
Övrətlər bağrını üzər, ağlarsan.

Vidadi

Səni qamışlıqda yaşırən fələk,
Əqlini başından çasıran fələk,
Meyxanədən tez-tez düşürən fələk,
Belə qoymaz bir gün sürər, ağlarsan.

Vaqif

Öləndən sonra da güruhi-naci,
Məzarına salmaz sayə qiyğacı,
Özündən irəli çürük ağacı
Ağzının üstündən çəkər, ağlarsan.

Vidadi

Allah rəbbimdir, Məhəmməd şəfi
Küllühalə oldur əlimü səmi,
Deyilmi yəğfiruzzünubi cəmi,
O gündə gözlərin görər, ağlarsan.

Vaqif

Minərsən qatırı, sürə bilməzsən,
Yolun altın, üstün görə bilməzsən,
Xan gələr yerindən dura bilməzsən,
Qələbəyi qolundan tutar, ağlarsan.

Vidadi

Ağqız oğlu Piri dünya qardaşın,
Hatəmxan ağadır sində yoldaşın,
Sarı Çobanoğlu gözəl dindaşın,
Nə çəkərsən sən dərdü sər, ağlarsan.

Vaqif

Soruşarlar səndən neçə xəbəri,
Üstünə çəkərlər tiğü təbəri,
Söylərsən sözünü dəli-sərsəri,
Hər ləhzədə həzar-həzar ağlarsan.

Vidadi

Münkir, nəkir necə olsa ötüşər,
Sor ki, sonra işin hara yetişər,
Divar gələr bir-birilə bitişər,
Səni oyum-oyum oyar, ağlarsan.

Vaqif

Qıl körpüdən ta ki, sürşər ayağın,
Cəhənnəm xovfindən yarılar yağın
Qorxma yenə Əli olar dayağın,
Əgər anıb həştü çəhar ağlarsan.

Vidadi

Oxuram gər cürmüm var isə əzim,

İnəllahə hüvvət təvvabür-rəhim,
Həqqin olduğuna qəniyü kərim,
Əzəl etməyibsən bəvər, ağlarsan.

Vaqif

Vaqif, gərçi əzabı var dünyanın,
Sən neçin xovfini çəkərsən anın,
Tutubsan ətəyin Şahi-mərdanın,
O gülər gülərsən, ağlar ağlarsan.

Vidadi

Şiə xalqı tamam dolar duzəxə,
Qalarlar duzəxdə od yaxa-yaxa,
Mahaldır ki, biri duzəxdən çıxa,
Cümlə olar zirü zəbər, ağlarsan.

Vidadi

Əhli-sünnət vəl-cəməət peyvəstə,
Gedərlər cənnətə dəstəbədəstə,
O gündə şad olar Vidadi xəstə,
Səni yanlış görüb gülər, ağlarsan.

MADDEYİ-TARİXLƏR

I

Gəl olma, ey Vidadi, çox bivəfayə müştəq,
Heç kəs bu pur cəfadən çıxmadı qəlbi yığnaq.
Fövtündə fəvqi əhval bu misra oldu tarix
Məqbuli-seyri-firdövs Əhməd Sultan Qəzzağ.

II

Pəri xanım vəfatından bu misra gəldi xoş tarix
Vidadi, oldu hasil ol Pərinin məskəni cənnət.